

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 14, No. 2, 2019. Article ID: OJED-14-02-007

Article Info: Received 24 April, 2019; Revised 12 July, 2019; Accepted 12 July, 2019

O J E D

An Online Journal
of Education

www.tci-thaijo.org/index.php/OJED

ความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม
ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต

NEEDS ASSESSMENT OF WAT SONGTHAM SCHOOL STUDENT AFFAIRS MANAGEMENT
ACCORDING TO THE CONCEPT OF LIFE ASSETS ENHANCEMENT

นางสาวพรชนก อารมณสุขโข *

Pornchanok Aromsukkho

อาจารย์ ดร.พงษ์สิทธิ์ เพชรผล **

Ponglikit Petpon, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย การศึกษาครั้งนี้เป็นกรณีศึกษาโรงเรียนวัดทรงธรรม กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนวัดทรงธรรม จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียน จำนวน 2 คน ครูโรงเรียนวัดทรงธรรม จำนวน 88 คน และนักเรียนโรงเรียนวัดทรงธรรม จำนวน 330 คน รวมทั้งหมด 422 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.91$) และมาก ($M = 4.49$) ตามลำดับ โดยด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชน ของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมา ได้แก่ ต้นทุนชีวิต ด้านพลังตัวตน ของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และต้นทุนชีวิต ด้านพลังครอบครัว ของงานกิจกรรมนักเรียน ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้นั้น สามารถนำไปพัฒนานักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม เพื่อให้นักเรียนได้มีพัฒนาการของต้นทุนชีวิตทั้ง 5 ด้านอย่างเหมาะสมและเติบโตอย่างมีคุณภาพเป็นกำลังของประเทศชาติต่อไปในอนาคต

*นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

*Graduate Student of Education Administration Division, Department of Educational Policy Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: Fonnhappyi@gmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**Lecturer of Education Administration Division, Department of Educational Policy Management, and Leadership, Faculty of Education, Chulalongkorn University

E-mail Address: ponglikit17@gmail.com

ISSN 1905-4491

Abstract

The purpose of this research was to study the need for student affairs management of Wat Songtham School according to the concept of enhancing life assets by using descriptive research methods. This was a case study of Wat Songtham School. The samples consisted of two administrators of Wat Songtham School, two heads of the student affairs management, 88 teachers of Wat Songtham School and 330 students in Wat Songtham School, for a total of 422. The data were analyzed by frequency, percentage, standard deviation and modified priority need technique.

The findings showed that the overall present state and desirable state in student affairs management of Wat Songtham School according to the concept of enhancing life assets were at the high levels of $M = 3.91$ and $M = 4.49$, respectively. The first priority was the assets of living in community power of the student support system. The second priority was the assets of life energy identity of the student support system. The third priority was the life assets family power of student activities. The findings of this research can help to develop students' abilities at Wat Songtham School. They could improve the assets of life in all five aspects appropriately and to be productive citizens.

คำสำคัญ: การบริหารกิจการนักเรียน / ต้นทุนชีวิต

KEYWORDS: STUDENT AFFAIRS MANAGEMENT / LIFE ASSETS

บทนำ

ทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) ซึ่งความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นได้ตามความมุ่งหวังนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย หนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศนั้นคือ เด็กและเยาวชนไทย ซึ่งในปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ปัญหาหลายด้านรุมล้อม ทั้งด้านอาชญากรรม เศรษฐกิจ ความเสื่อมทางสังคมและวัฒนธรรม ก่อเกิดพฤติกรรมเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ก่อให้เกิดปัจจัยเสี่ยงต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม ซึ่งเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาเหล่านั้นล้วนเป็นเหตุมาจากต้นทุนชีวิตที่มีความแตกต่างกัน ครอบครัวและสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันเพื่อเสริมสร้าง ป้องกัน และเสริมภูมิคุ้มกันให้เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทยให้กล้าเผชิญหน้ากับสิ่งต่างๆหรือปัญหาที่เข้ามาในชีวิต มีความสามารถในการจัดการกับปัญหา และการรับรู้ว่าคุณค่า และมีความหมาย ทำให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพจนสามารถเสริมสร้างให้มีต้นทุนชีวิตที่ดีขึ้นได้

ต้นทุนชีวิตมาจากคำว่า Life assets หรือ Developmental assets หมายถึง พื้นฐานในการดำรงชีวิตที่มีผลต่อการพัฒนาทางจิตใจ สังคม สติปัญญาให้คนๆหนึ่งสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็ง (ศิริรัตน์ ไชยชาญพันธ์ และ ศักดิภัทร พวงคต, 2557 อ้างถึงใน ธรรมวัฒน์ อุปวงษาพัฒน์, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง Tapping the power of community: Building assets to strengthen substance abuse prevention โดย Benson, Roehlkepartain, & Sesma (2004) ได้กล่าวว่า Developmental assets ของเยาวชนมีผลต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ และการดื่มแอลกอฮอล์ โดยจาก

การศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นปัจจัยเสริมจากภายนอก ได้แก่ เรื่องของการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การได้รับความรักโดยการสนับสนุนจากครอบครัว คนในครอบครัวให้ความอบอุ่นสามารถเป็นที่ปรึกษาได้ สำหรับต้นทุนชีวิตของเด็กและเยาวชนไทย ไม่ใช่เพียงการกล่าวถึงเรื่องทักษะชีวิตเท่านั้นแต่รวมถึงการมีจิตสำนึกของเด็กและเยาวชนไทยด้วย ถึงแม้เด็กและเยาวชนไทยจะมีทักษะชีวิตที่ดี แต่ถ้ายังขาดการมีจิตสำนึกที่ดีก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ กระบวนการสำคัญในการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต คือการมีส่วนร่วม และแนวคิดเชิงบวก เพื่อสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้กับเด็กและเยาวชนของเรา ต้นทุนชีวิตจึงเป็นปัจจัยสร้างคุณลักษณะที่ดีที่ประกอบด้วยด้านจิตใจ ด้านสังคมและด้านวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อกระบวนการคิดการตัดสินใจ และการแสดงออกในรูปแบบพฤติกรรมต่างๆ ที่จะทำให้สามารถดำรงชีพออยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็ง ต้นทุนชีวิตมีทั้งต้นทุนภายในและภายนอก โดยจะเพิ่มขึ้นตามการเลี้ยงดูของพ่อแม่ สิ่งแวดล้อมที่ดี และความใกล้ชิดกับธรรมชาติ แต่ปัจจุบันสังคมได้เปลี่ยนแปลงไป สิ่งแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเยาวชน จึงทำให้ต้นทุนชีวิตอ่อนแอลงจนเป็นเหตุให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้น ดังนั้น ถ้ามีการเสริมสร้างให้ต้นทุนชีวิตมีความแข็งแกร่งขึ้นก็น่าที่จะทำให้เด็กและเยาวชนไทยมีการแสดงออกของพฤติกรรมต่างๆ ที่เหมาะสม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข รวมทั้งสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม จนเกิดเป็นทักษะทางสังคมขึ้นกับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ สุเทพ สุวีรางกูร (2551) ที่กล่าวว่าเด็กและเยาวชนของชาติเป็นกลุ่มที่สังคมต้องให้การดูแลเอาใจใส่มากเป็นพิเศษ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพที่ดีเจริญเติบโตไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม สามารถเป็นกำลังหลักสำคัญในการพัฒนาประเทศได้ในอนาคต

จากข้อความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ต้นทุนชีวิตเป็นปัจจัยสร้าง หรือเป็นปัจจัยเชิงบวกทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม ที่จะหล่อหลอมให้เด็กคนหนึ่งเจริญเติบโตและดำรงชีพออยู่ในสังคมได้ การเสริมสร้างต้นทุนชีวิตให้กับเด็กตามพลังต่างๆ นั้นพ่อ แม่ ครู และผู้ดูแลควรให้การสนับสนุนและช่วยเหลือด้วยความรัก ความผูกพัน และการมีสัมพันธภาพที่ดี การสนับสนุนช่วยเหลือจึงมีได้หลายระดับ พ่อแม่ที่ใกล้ชิดเด็กที่สุด และระดับโรงเรียนซึ่งหมายถึงคุณครู ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาในการเลี้ยงดูและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งหน้าที่หลักของสถาบันการศึกษาก็คือการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะต่างๆ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โดยงานกิจกรรมนักเรียนและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งในงานของกลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียนซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะหรือแก้ไขปัญหาที่ได้มาจากการวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและประสานความร่วมมือกับฝ่ายต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความรัก ความเข้าใจ เอาใจใส่ในการอบรมสั่งสอนบุตรหลานและเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งยังมีหน้าที่ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง เพราะฉะนั้นกลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียนจึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนานักเรียนในทุกๆ ด้านที่นอกเหนือจากการเรียนการสอน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นโรงเรียนวัดทรงธรรม ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่เปิดทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลายๆ ด้านพร้อมกันไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านสังคม ด้านอารมณ์และจิตใจ ทำให้ต้องมีการปรับตัวหลายด้านในเวลาพร้อมๆ กัน จากสถิติการออกกลางคันของนักเรียนโรงเรียนวัดทรงธรรม ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559-2561 มีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งสาเหตุที่ทำให้นักเรียนออกกลางคันนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการขาดเรียนเป็นเวลานาน และการตั้งครุภัณฑ์ที่ไม่พึงประสงค์

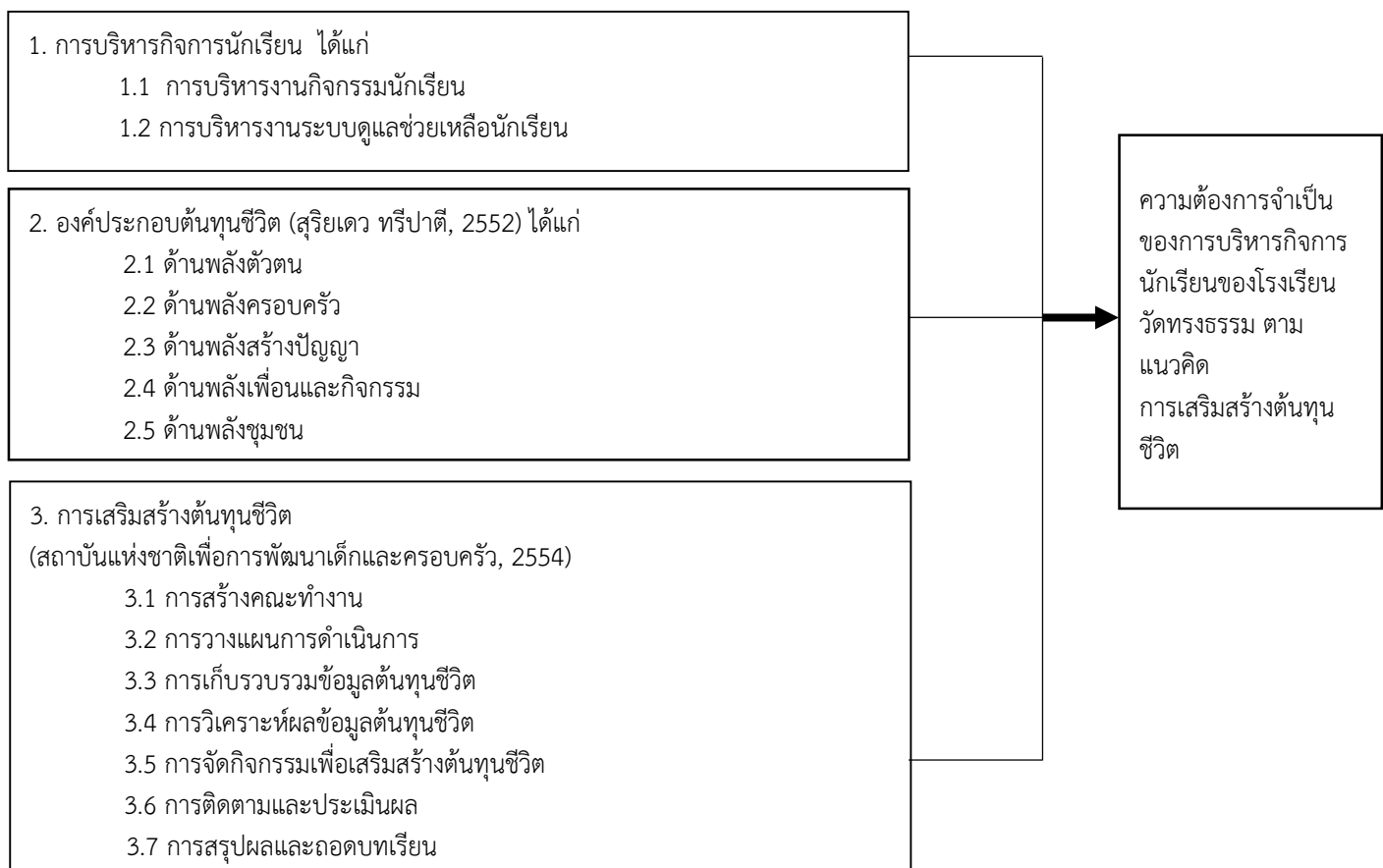
ปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นส่วนหนึ่งเกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ความศรัทธาของเด็กรุ่น และเกิดจากการเลี้ยงดูที่ผิดพลาดของสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเด็ก ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ครู เพื่อน หรือแม้กระทั่งสังคมในบริบทของโรงเรียนวัดทรงธรรมที่มีสภาพสิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชนที่มีคนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก รวมถึงโรงเรียนมีบริเวณอยู่ใกล้กับตลาดและมีจุดเสี่ยงค่อนข้างเยอะ เช่น ร้านเกม ท่าเรือ และสวนสาธารณะ เป็นต้น สถานที่เหล่านี้มักจะเกิดปัญหาการมั่วสุมขึ้นบ่อยครั้ง ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวความคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ซึ่งหากเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาได้รับการเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็งในการดำเนินชีวิตก็ย่อมจะทำให้เขาสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมและเติบโตเป็นอนาคตที่ดีของประเทศต่อไป โดยผู้วิจัยคาดหวังว่าผลของการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการที่จะนำไปกำหนดแผน หรือพัฒนาแนวทางในการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อดูแลและช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขเพื่อการพัฒนาตนเองของนักเรียนให้เติบโตไปอย่างมีคุณภาพเป็นกำลังของประเทศชาติต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวความคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต

ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปกรอบแนวคิดได้ ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดทรงธรรม จำนวน 113 คน และนักเรียนจำนวน 2,165 คน ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดทรงธรรม จำนวน 88 คน และนักเรียน จำนวน 330 คน โดยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวความคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต สำหรับผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดทรงธรรม เป็นผู้ให้ข้อมูล มี 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวความคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต โดยแบ่งออกเป็น ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการจัดกิจกรรมนักเรียน โดยองค์ประกอบของต้นทุนชีวิต 5 ด้าน คือ ต้นทุนชีวิตด้านพลังตัวตน ต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัว ต้นทุนชีวิตด้านพลังสร้างปัญญา ต้นทุนชีวิตด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม ต้นทุนชีวิตด้านชุมชน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎีและตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน ต้นทุนชีวิต และการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต

2) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวความคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ดังนี้

2.1) การบริหารกิจการนักเรียน ได้แก่ การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน และการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2) องค์ประกอบต้นทุนชีวิต (สุริยเดว ทรีปาตี, 2552) ได้แก่ ด้านพลังตัวตน ด้านพลังครอบครัว ด้านพลังสร้างปัญญา ด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม และด้านพลังชุมชน

2.3) การเสริมสร้างต้นทุนชีวิต (สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว, 2554) ได้แก่ การสร้างคณะทำงาน การวางแผนการดำเนินงาน การเก็บรวบรวมข้อมูลต้นทุนชีวิตการวิเคราะห์ผลข้อมูลต้นทุนชีวิต การจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างต้นทุนชีวิต การติดตามและประเมินผล และการสรุปและถอดบทเรียน

3) สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวความคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวความคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต โดยแบ่งออกเป็น การจัดกิจกรรมนักเรียนและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยองค์ประกอบของต้นทุนชีวิต 5 ด้าน คือ ด้านพลังตัวตน ด้านพลังครอบครัว ด้านพลังสร้างปัญญา ด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม ด้านพลังชุมชน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

4) ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ด้วยการตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษาและความเป็นปรนัย (Objective) โดยอาจารย์ที่ปรึกษา

5) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ด้วยการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และมีค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC (Item objective congruence) ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 ซึ่งถือว่ามีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารและครูโรงเรียนวัดทรงธรรม จำนวน 100 ฉบับ ตรวจสอบแล้วมีแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 90 ฉบับ สำหรับนักเรียน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ มีการตอบกลับ 391 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจำนวน 330 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์สภาพในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ด้วยดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index: PNI Modified (สุวิมล ว่องวานิช, 2550) มีสูตร ดังนี้

$$PNI (\text{ความต้องการจำเป็น}) = \frac{I (\text{ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์}) - D (\text{ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน})}{D (\text{ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน})}$$

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต โดยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.82) มีอายุตั้งแต่ 25 - 29 ปี (ร้อยละ 25.00) มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 56.82) และประสบการณ์ทำงานในโรงเรียนวัดทรงธรรม ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 36.36) และนักเรียนโรงเรียนวัดทรงธรรมที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.82) และอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ระดับชั้นละ 55 คน (ร้อยละ 16.67) และมีผลการวิจัยพบ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ในภาพรวม

ตาราง 1

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม
ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ในภาพรวม

การบริหารกิจการนักเรียน	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		PNI _{Modified}	ลำดับที่
	M	SD	M	SD		
1. งานกิจกรรมนักเรียน						
1.1 ต้นทุนชีวิต ด้านพลังตัวตน	3.92	0.68	4.48	0.56	0.14	6
1.2 ต้นทุนชีวิต ด้านพลังครอบครัว	3.82	0.84	4.47	0.64	0.17	3
1.3 ต้นทุนชีวิต ด้านพลังสร้างปัญญา	4.02	0.71	4.53	0.60	0.13	7
1.4 ต้นทุนชีวิต ด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม	4.03	0.72	4.51	0.56	0.12	9
1.5 ต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชน	4.10	0.72	4.39	0.67	0.07	10
2. งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน						
2.1 ต้นทุนชีวิต ด้านพลังตัวตน	3.80	0.71	4.52	0.58	0.19	2
2.2 ต้นทุนชีวิต ด้านพลังครอบครัว	3.91	0.74	4.56	0.59	0.17	3
2.3 ต้นทุนชีวิต ด้านพลังสร้างปัญญา	3.93	0.71	4.45	0.56	0.13	7
2.4 ต้นทุนชีวิต ด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม	3.93	0.71	4.57	0.53	0.15	5
2.5 ต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชน	3.65	0.81	4.37	0.64	0.20	1
รวม	3.91	0.69	4.49	0.59	0.27	

ตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิตภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 3.91$) พบว่า งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชน ($M = 4.10$) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม ($M = 4.03$) งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังสร้างปัญญา ($M = 4.02$) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม ($M = 3.96$) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังสร้างปัญญา ($M = 3.93$) งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังตัวตน ($M = 3.92$) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัว ($M = 3.91$) งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัว ($M = 3.82$) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังตัวตน ($M = 3.80$) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชน ($M = 3.65$) และสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.49$) พบว่า งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.57$) รองลงมาเป็นงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัว ($M = 4.56$) งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังสร้างปัญญา ($M = 4.53$) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังตัวตน ($M = 4.52$) งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิต ด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม ($M = 4.51$) งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิต ด้านพลังตัวตน ($M = 4.48$) งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิต ด้านพลังครอบครัว ($M = 4.47$) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังสร้างปัญญา ($M = 4.45$) งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชน ($M = 4.39$) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชน ($M = 4.37$)

สำหรับความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต พบว่า งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชน ($PNI_{Modified} = 0.20$) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดอันดับ 1 รองลงมา คือ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังตัวตน ($PNI_{Modified} = 0.19$) งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัว และงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัว ($PNI_{Modified} = 0.17$) ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากัน

ตาราง 2

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตาม

งานกิจกรรมนักเรียน การเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชน	สภาพปัจจุบัน (D)		สภาพที่พึงประสงค์ (I)		$PNI_{Modified}$	ลำดับที่
	M	SD	M	SD		
1. นักเรียนได้รับการสนับสนุนและการช่วยเหลือจากชุมชน	3.72	0.89	4.41	0.63	0.19	2
2. นักเรียนได้รับความสนใจและกำลังใจจากเพื่อนบ้าน	3.53	0.89	4.29	0.79	0.22	1
3. นักเรียนได้รับความไว้วางใจจากชุมชน	3.71	0.86	4.41	0.70	0.19	2
รวม	3.65	0.88	4.37	0.71	0.20	

แนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชน

ตาราง 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชน อยู่ในระดับมาก ($M = 3.65$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนได้รับการสนับสนุนและการช่วยเหลือจากชุมชน ($M = 3.72$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ นักเรียนได้รับความไว้วางใจจากชุมชน ($M = 3.71$) และนักเรียนได้รับความสนใจและกำลังใจจากเพื่อนบ้าน ($M = 3.53$) ตามลำดับ อยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชน อยู่ในระดับมาก ($M = 4.37$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดในระดับมาก คือ นักเรียนได้รับการสนับสนุนและการช่วยเหลือจากชุมชนและนักเรียนได้รับความไว้วางใจจากชุมชน ($M = 4.41$) รองลงมาคือ นักเรียนได้รับความสนใจและกำลังใจจากเพื่อนบ้าน ($M = 4.29$) ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชน พบว่า ข้อที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ นักเรียนได้รับความสนใจและกำลังใจจากเพื่อนบ้าน ($PNI_{Modified} = 0.22$)

สรุปผลการวิจัย

1) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต พบว่า ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันในทุกด้าน

สภาพปัจจุบันของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชน

เป็นด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ งานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังเพื่อนและกิจกรรมงานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังสร้างปัญญา ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวความคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต พบว่า มี 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด และอีก 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัว และงานกิจกรรมนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังสร้างปัญญา

2) ความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวความคิดการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ในภาพรวม พบว่า งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิตด้านพลังชุมชน มีความต้องการจำเป็นสูงสุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่าลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนวัดทรงธรรม ตามแนวคิดต้นทุนชีวิตสูงสุดคือ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชน โดยมีประเด็นในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน คือ การเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชน เพื่อให้นักเรียนได้รับความไว้วางใจจากชุมชน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จะเห็นได้ว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนโดยเน้นการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชนเพื่อให้นักเรียนได้รับความไว้วางใจจากชุมชน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับกระบวนการเสริมสร้างต้นทุนชีวิตของสุริยเดว ทรีปาตี (2552) ได้กล่าวไว้ในหนังสือต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยในกระบวนการที่ 2 ว่าการดำเนินงานผ่านกลไกคณะทำงานด้านเด็กและเยาวชนของชุมชนเป็นการสร้างกลไกคณะทำงานด้านเด็กและเยาวชนของชุมชนให้สามารถพัฒนาศักยภาพและกระบวนการทำงานแบบบูรณาการร่วมกับองค์กรท้องถิ่น โดยเน้นการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อสร้างเสริมต้นทุนชีวิตอย่างยั่งยืน ซึ่งกลไกฐานชุมชนเพื่อเด็กและเยาวชนประกอบด้วย 1) ระบบของการเฝ้าระวัง การสำรวจชุมชน สภาพการณ์ปัจจัยสร้าง ปัจจัยเสี่ยง 2) ระบบที่ปรึกษา/ระบบพี่เลี้ยง เพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชน 3) ระบบพัฒนากิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กตามวัย เป็นการพัฒนากิจกรรมเพื่อให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย 4) ระบบส่งต่อ เป็นการส่งต่อกรณีเด็กที่มีปัญหาหรือเด็กพิเศษไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กเฉพาะทางเพื่อให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสม 5) ระบบบริหารจัดการ เป็นการจัดสรรพื้นที่ เวลา งบประมาณ ทรัพยากรในพื้นที่ การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบบริหารจัดการให้คณะทำงาน หรือองค์กรทำงานด้านเด็กและเยาวชนในชุมชน กลไกการจัดระบบฐานชุมชนเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน เราสามารถพบเห็นได้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียน ในขณะที่ชุมชนยังขาดระบบในการดูแลช่วยเหลือเด็ก และพี่เลี้ยงที่ปรึกษา ฉะนั้นการสร้างระบบพี่เลี้ยงให้เกิดขึ้นในชุมชน จึงเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินงานแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนของชุมชน

โดยงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชน โรงเรียนจะต้องดำเนินการประสานความร่วมมือกับชุมชนในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งในด้านอันตรายที่เกิดจากการคมนาคม และลดปัจจัยเสี่ยงต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน หรือระหว่างการเดินทางกลับบ้านของนักเรียน และสร้างกิจกรรมบำเพ็ญ

ประโยชน์ต่อชุมชนให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างต้นทุนชีวิตของนักเรียน ด้านพลังชุมชนให้มีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรมีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชน โดยให้การสนับสนุนและส่งเสริม มีการจัดประชุม ร่วมกันวางแผน ดำเนินการตามแผนและประเมินผล เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนานักเรียนต่อไป

1.2 ครูควรส่งเสริมนักเรียนในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน และปลูกฝังนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยเฉพาะด้านของการมีจิตสาธารณะ โดยการจัดทำโครงการเพื่อให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกับชุมชนมากขึ้น รวมถึงให้ความร่วมมือกับชุมชน และพร้อมที่จะนำผลที่ได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานไปปรับปรุงเพื่อพัฒนานักเรียน และชุมชนต่อไป

1.3 นักเรียนควรได้รับการพัฒนาตนเอง โดยการเข้าร่วมโครงการในการพัฒนานักเรียนที่ทางโรงเรียน และชุมชนได้จัดทำขึ้น ให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พร้อมที่จะนำผลการปฏิบัติงานที่ได้ไปปรับปรุงเพื่อพัฒนาชุมชนและตนเองต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเรื่องของการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครอง และชุมชน เนื่องจากผลการศึกษาของนายแพทย์สุริยเดว ทรีปาตี (2552) พบว่านักเรียนในช่วงอายุ 12 – 25 ปี จะมีกลุ่มเพื่อน ชุมชน และครอบครัวที่เป็นหัวใจหลักในการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะเน้นเพียงการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน จึงเป็นสาเหตุให้มีข้อเสนอแนะในการศึกษาเรื่องของการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครองและชุมชน

2.2 ควรทำการศึกษาโดยมีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างต้นทุนชีวิต ด้านพลังชุมชน เนื่องจากในแต่ละชุมชนมีความหลากหลายของปัญหา จึงเป็นสาเหตุให้มีข้อเสนอแนะในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อหาสาเหตุของปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างต้นทุนชีวิตที่แตกต่างกันออกไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ธรรมวัฒน์ อุปวงษาพัฒน์. (2558). การพัฒนาต้นทุนชีวิตในเยาวชนด้วยการเสริมสร้างสุขภาวะองค์รวมแนวพุทธ. *วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต*, 29(3), 1-10.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *สภาพความสำเร็จและแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพคนและสังคมไทยสู่ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*. สืบค้นจาก http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=6420
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยเดว ทรีปาตี. (2552). *ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา
- สุเทพ สุวีรางกูร. (2551). *ปัญหาสังคม*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์

ภาษาอังกฤษ

- Benson, P. L., Roehlkepartain, E. C., & Sesma, A. (2003). Tapping the power of community: Building assets to strengthen substance abuse prevention. *Search Institute Insight & Evidence*, 2(1), 1-14. Retrieved from <https://www.search-institute.org/wp-content/uploads/2018/01/Insights-ATOD-03-04.pdf>